

SALEZIJANSKI VESTNIK

Na ovitku:

**Prizor iz jubilejnega slavlja,
75-letnice prihoda salezijancev
v Slovenijo.**

**Prav tako so iz tega slavlja
ilustracije v članku Kako
do 2001.**

SALEZIJANSKI VESTNIK

Glasilo salezijanske družine
Leto X. št. 4 (30) — 8. 12. 1977

Izdaja Salezijanski inspektorat
Ljubljana, Rakovniška 6

Odgovarja in ureja
dr. Stanis Kahne (stk)
z uredniškim odborom

Oprema: Ivan Kogovšek

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice
Ljubljana

Brezmadežna, tudi danes te potrebujemo

Nezanimive, nepotrebne ... so podobe
morda začasno sladke sreče.
Lepijo jih vsak dan; nove na stare,
in potem zopet stare v novi uniformi
na nove ... Kot cirkusanti s kačami okrog vratu.
Ponoči še celo razsvetljene,
da bi bile bolj popularne,
da v megli vseh izrazov kupec ne bi videl,
kdo bo imel dobiček.
Kakor, da bi se šli modo.
Vsak človek razstavlja sebe.
Ponuja. Menjuje. Prodaja. Izbira ... Ceni.
In zgodi se, da vsi zamižimo.
Morda se spomnimo; smo kaj zvedeli,
ali pa so nam pravkar povedali drugi.
Praznik BREZMADEŽNE.
Tiste, ki je »prejela plašč pravičnosti«
in nosi »oblačila zveličanja«.
Pred tem obstojimo.
Eni si zakrijejo obraze, ker jih je sram;
nekateri se temu režijo;
mnogi pa so praznika veseli.
In ti Brezmadežna vse čakaš.
Tvoj plašč je širok in močan;
pokrije ves, tako različen paviljon sveta.
Vse si nas imela v mislih,
ko si sprejela materinstvo Odrešenika.
Ponižna Gospodova dekla
si v želji odrešenja vseh ljudi
pristala »zgodi se mi po Tvoji besedi«.
Lahko torej pravimo,
da je to praznik življenja;
in prav današnjega — našega življenja.
Pogumno, v zvestobi nadaljujmo
Njen načrt čiste ljubezni in odrešenja.
Življenje bo lepše in srečnejši bomo.
Saj je že don Bosko imenoval ta praznik
»dan veselja in življenja«.

VSEBINA

- 2 Brezmadežna, tudi danes te
potrebujemo
- 3 Odkrivajte nova pota
- 4 Med slovensko mladino v Celovcu
- 6 Kako do 2001?
- 10 Vzgoja za verovanje v družini
- 11 Med našimi Primorci — Škofije
- 12 Slovenski salezijanci na Tržaškem
- 15 Katoliška cerkev v Nišu
- 15 Salezijanski misijoni po abecedi
- 16 Najvišja salezijanska župnija —
Koprivnik
- 17 Vesela prijatelja — J. Pavel
in J. Šantelj
- 18 Tam, kjer me hoče Bog —
Št. Žerdin
- 19 Moje doživetje Kristusa
- 20 Ali ga poznate?
- 20 Vedno veder — S. Pelicon

Jani

ODKRIVAJTE NOVA POTA

Pogovor Stanka Hočevarja, delegata na občnem zboru v Rimu s področnim svetovalcem, Janezom Ter Schurjem o pomenu tega zborovanja tudi za naše salezijansko delo v Sloveniji.

*

Pogled nazaj na jubilejno slavje. Začetek 21. salezijanskega zbora. Kaj lahko pričakujemo?

Zunaj mesta Rima, sredi valovja skoraj puščavskih gričev, blizu Mladinskega mesta, je zrastle v pokoncilskem času nova centralna hiša salezijancev. 22. oktobra so jo napolnili salezijanci iz vseh delov sveta. Pisanost barv in jezikov priča o njeni veselosti. Po prvih pozdravih, stiskih rok, radovednih vprašanjih je vse utihnilo. Okrog dvesto zborovalcev opravlja duhovne vaje. Zdi se, da vsi 'dihajo' pomembnost trenutka.

Sredi tega prehoda v dneve Tihote pa je nekdo plašno potrkal na vrata področnega svetovalca Janeza Ter Schureja.

Avanti!, se je opogumljajoče razlil glas navzven.

Bi nam lahko povedali, kako ste vi doživeli naše jubilejno slavje?

Poglavitna razsežnost vašega slavja, ki sem jo takoj dojel, je bila: duhovnost. Duhovna razsežnost je bila prevladujoča v načrtu, pripravi in vrhuncu jubileja 11. septembra. Pri liturgičnih slavljih so sodelovali bodisi salezijanci, bodisi verniki, zlasti iz salezijanskih župnij. To je izredno pomembno, da so vsi tisoči vernikov, ki so v tem jubilejnem letu romali na Rakovnik, imeli zgolj duhovni namen: poglobitev vere. Mene je še posebno toplo presenetilo to, da so vsi sobratje zavzeto sodelovali pri obhajanju jubilejnega leta. Ta dejstva mi jasno govorijo, kako je izhodišče vseh načrtov pravi salezijanski duh in da hočete pravilno človeško, krščansko in salezijansko vzgajati. O tem še posebej govorim močno poudarjeni zakramentalni vidik vašega slavja. Na sam dan jubileja me je še zlasti razveselila globoka in iskrena navezanost na vrhovnega

predstojnika. Gospod Ricceri je vse to takoj intuitivno zaslučil.

Kaj menite o usmerjenosti naše inspektorije?

Po mojem je bilo glavno dejanje v preteklih letih graditev in ureditev oblikovalne hiše v Želimljem. Zelo me veseli, da vlada v njej resnični salezijanski duh. Nenadomestljiv pogoj za vašo inspektorialno skupnost je, da želimeljska skupnost — aspirantat, noviciat in ponoviciat — ostane na ravni zahtev sedanjega časa. Zato je nujno potrebna pravilna izbira kvalificiranega oblikovalnega osebja in skrb za druga primerna didaktična sredstva. — Toda takoj moram pibiti še nekaj drugega. Gre za vašo prihodnost. Področje vašega apostolata je kateheza. Odtod nujno potreba poglobljene salezijanske vzgoje med teološkim študijem. Načrtovanje in uresničenje slovenskega salezijanskega katehetskega centra mora biti najbolj neposreden cilj. Toda pomnite, ta katehetska dejavnost mora biti usmerjena k mladim, seveda, ne da bi pri tem zanemarjali pastoralo družine. Posebno mislite na mlade delavce in vajence. Mladi duhovniki morajo veliko premišljevat, študirati in biti na tem področju ustvarjalni. Iščiite novih poti, da pridete v stik z mladimi. Ne imejte strahu pred neprehojenimi potmi.

Pri kolikih občnih zborih družbe ste že sodelovali?

Ta 21. občni zbor je že četrti po vrsti.

Bi lahko vsakega na kratko označili?

Leta 1958 je bil 18. zbor in sicer v Turinu. Bil sem najmlajši med zborovalci. Vse me je tako prevzelo, da sem kar pozabil, kaj je bilo osrednjega pomena. — Na 19. zborovanju leta 1965 smo govorili predvsem o osebi salezijanca. Potem je prišel 20. zbor leta 1971. To je bilo nekaj izrednega. Glavno doživetje tistih mesecev je vsekakor bilo tole: izredno težavno delo, raziskovanje, premišljevanje, ki pa se je srečno in uspešno končalo. Zame je bila naravnost otipljiva roka božje previdnosti. Glavna značilnost tega zbora? Splošna usmerjenost k skupnosti. Največji sad pa so gotovo prenovljene Konstitucije in Pravidnik. Zdaj pa je že na vrsti 21. zborovanje. Moram reči, da sem prišel do nekega novega spoznanja. Gre za neko relativnost vsakega občnega zbora in sicer v tem pomenu, da je bolj važno kaj storimo, koliko se spreobrnemo, kakor pa koliko novih lepih besed zapišemo. Najvažnejše je to, koliko sobratov v polnosti uresniči neki občni zbor. — Za sedanji, 21. zbor, je zlasti pomembno tole, da bi sobratje čim bolj spoznali, zaživeli in dosledno uresničili lepe smernice o salezijanskem posvečenem življenju. Glejte, ko je letos med počitnicami neka skupina opravljala tečaj nenehnega oblikovanja, so nekateri sobratje izjavili (priča je g. Duh, ravnatelj na Rakovniku), da komaj zdaj prvič zares premišljevale berejo Konstitucije in dokumente zadnjega zbora.

Kaj mislite, katere smernice bo dal sedanji občni zbor za naše salezijansko življenje?

Mnenja sem, da bo dal zelo jasne smernice za evangelizacijo in katehizacijo mladih. Tu gre za izredno važno področje našega življenja. Drugič, ta zbor bo dal brez dvoma zelo velik poudarek na salezijansko identiteto: kdo so naši namembniki, v čem obstaja naš duh, naš slog, naše življenje. Izhajali bomo iz obnovljenih Konstitucij.

*

Medtem je že pozvonilo. Nekaj minut za tem je iz 200 ust zagrmelo: O pridi Stvarnik, Sveti Duh... Ljubezben, Ogenj, živi Vir.

Prepričan sem, da nas ne bo zapustil.

Lep pozdrav iz Rima!

Stanislav Hočevar

MED SLOVENSKO MLADINO V CELOVCU

Ko imaš za sabo ljubeljski predor in proti Borovljam spuščajoče se klanec, se ti odpre pogled na del lepe koroške zemlje. Letiš skozi prikupna in čista naselja. Na levem bregu Drave se znova poženeš v klanec, spet voziš mimo znamenj, skozi vasi in že si v Celovcu: zibelki slovenske kulture, ki ima nepregledne zasluge pri duhovni in kulturni rasti Slovencev. Med različnimi ustanovami, ki skušajo zajeti slovenski življenjski danes, pač ne moremo prezreti precej nad sto let staro, po Slomšku ustanovljeno Mohorjevo družbo, ki je pred dvajsetimi leti odločilno pripomogla, da so don Boskovi sinovi zastavili delo za koroško mladino v Mohorjevih domovih. Bilo bi hvalisanje, če bi trdil, da je delo steklo brez težav. Dijaški dom s 135 fanti brez dvoma zahteva s strani vzgojiteljev povezano ekipno delo, ki ga vrši devet, na vse težave pripravljenih salezijancev. Ko sem v pogovoru z ravnateljem potipal za težavami, s katerimi se soočujejo vsak dan, mi je kakor za uvod odgovoril: Kar žuli Korošce, žuli tudi nas. Seveda je potrebno veliko prizadevnosti v vsakem pogledu. Fantje obiskujejo vse razrede slovenske gimnazije, ki si je zgradila novo poslopje v bližini dijaškega doma. Fantje doma so pred dvajsetimi leti dobili prostore v Mohorjevi hiši, kjer sta prevzela delo dr. Franc Cigan in Janez Rován. Prostori so

bili sicer svetli in lepi, a za dijaški dom pretesni. Bila je to le zasilna rešitev, a za tedanje čase relativno dobra.

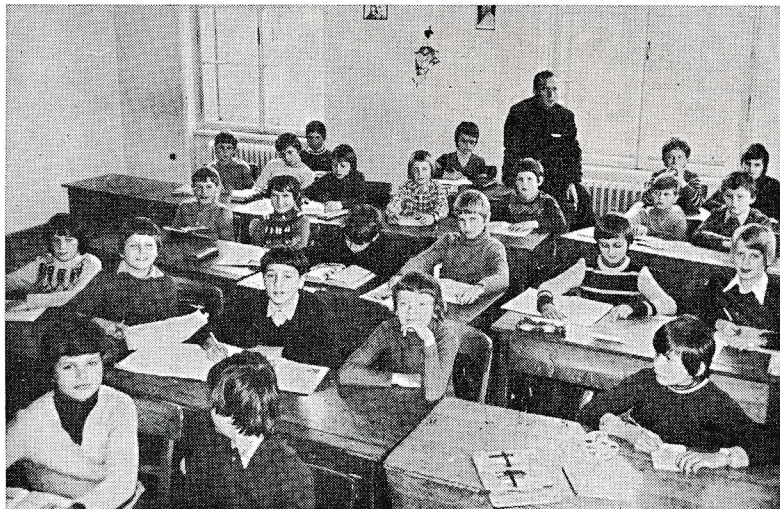
Mohorjeva družba je kupila nekdanji Hotel Trabesinger. Leta 1959 se je v to hišo vselilo 52 fantov, večinoma višješolcev s tremi salezijanci: dr. Franc Cigan, Janez Rován in dr. Ciril. Kump. Nižješolci pa so ostali v Mohorjevi hiši. In tako je ostalo 17 let. Ni bilo z rožami posuto. A šlo je! Leta 1970 so se celovski bogoslovci preselili v Salzburg in tako pustili staro bogoslovje prazno. S posredovanjem posebnega

pododbora Mohorjeve družbe pod vodstvom salezijanca Ivana Matka je škofija leta 1971 dala na razpolago prostore bogoslovja za fante nižješolce, ki so stanovali v Mohorjevi hiši. Škofijskemu duhovniku Francu Hudlu je bil dodeljen v pomoč salezijanec Mihael Brunec. Drugo leto je prišel v pomoč še Tone Maroša in en klerik. Naslednje leto je odšel Franc Hudl na župnijo in so tako slovenski salezijanci prevzeli vzgojo za vse fante v Mohorjevih domovih.

V predlanskem Mohorjevem koledarju je ravnatelj Mohorjeve družbe dr. Janez Hornböck zapisal, da Mohorjeva družba zmora dijaške domove vzdrževati le, ker šolske sestre in salezijanci delajo skoro zastoj ali z zelo majhnimi plačami.

— Gospod ravnatelj, ali bi lahko povedali bralcem Vestnika nekaj besed o vašem gotovo zanimivem dnevnem redu in delovanju med fanti?

— Težko je zajeti vso pestrost dnevnega reda v nekaj stavkih. Mislim da smo pri zasledovanju skupnega cilja: vzgoja fantov po don Boskovi smernicah, vsi vzgojitelji naše ekipe ene misli in duha. Sobratje čutijo (to si je pisec sam preveril in prepričal), da je pri tako važnem poslanstvu nujno potrebno duhovno globoko dihanje prav vsakega posebej. Duhovne rezerve pa lahko

črpaš samo pred tabernakljem in v premišljevanju.

— Kako pa s fanti?

— Fantje so dobri. Brez težav pa tudi nismo. Pri vzgoji se rado zatakne, posebno, kjer je družina odpovedala.

— Kako pospešujete pobožnost?

— Jutranje molitve imamo po skupinah. Sveta maša se oznani in se da priložnost, da se je udeležijo. Trikrat na teden pa je sv. maša po skupinah. Obvezna je enkrat na mesec. Posebna pozornost za udeležbo se daje tudi za prve petke in podobno. Večerne molitve so na prostovoljni bazi.

— Kje bi poleg pobožnosti tical ključ do vzgoje?

— Vzgojitelji se zberemo dvakrat na teden. Stalno planiramo. Neprestana asistenca in priporočila za udeležbo pri različnih pobožnih vajah so gotovo važni činitelji vzgoje. Vsi smo prepričani da ob gorečnosti in enotnosti, uspeh ne bo izostal.

— Kaj pa duhovniški naraščaj?

— Dijaški dom kajpak ni semenišče. Po don Boskovi zamisli pa naj bi po vseh hišah, kjer delujejo njegovi sinovi, bilo tako ozračje, da se bodo morebitni poklici z lahkoto razvijali in pospeševali. Dosedaj so Mohorjevi domovi vzgojili 6 duhovnikov in pet bogoslovcev. Bog daj, da bi jih bilo še veliko več!

— Ker je gospod ravnatelj imel programiran dnevni red, se mu toplo zahvalim, on pa mi je pri priči preskrbel najbližjega dosegljivega sobrata, da se pomenek o vzgoji ne ohladi.

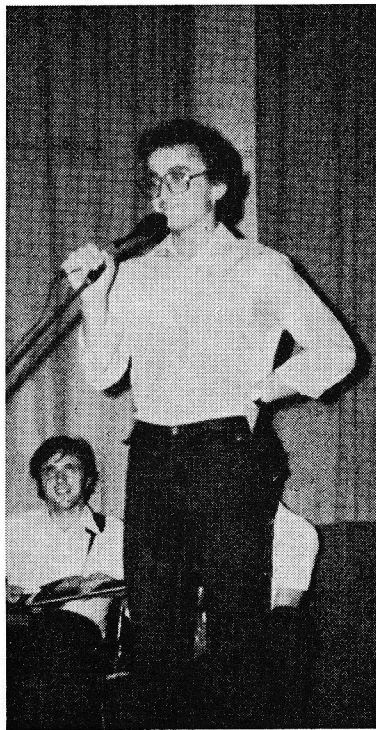
— Ali so iz vrst gojencev v teh domovih izšli tudi pobudniki gibanja, ki v zadnjem času gre za tem, da se slovenski manjšini dajo ustrezne pravice?

— Lahko rečemo, da so vsi »mlajši« šli skozi naše dijaške

domove. Če pogledamo 20 let nazaj, lahko ugotovimo, da jih je več kot tri četrtine študentov slovenske gimnazije bilo v Mohorjevih domovih. To zgovorno kaže, na pomen domov za Slovensko gimnazijo in za koroške Slovence sploh.

— Ali imate pri vašem delu oporo v koroških dijaških organizacijah?

— Pri vzgoji nam veliko pomaga skavtska organizacija in Marijina kongregacija. Skavti imajo okoli 50 članov. Vsako leto organizirajo trodnevno taborenje za Binkošti in 14-dnevno taborenje v velikih počitnicah. V postu imajo na slovenskem radiju križev pot in na treh krajih

Dosedanji ravnatelj Franc Vidic, ki je zavod vodil 8 let.

po župnijah. V zavodu imajo trgovino za šolske potrebščine in bife. Marijina kongregacija pa ima okoli 60 članov. Prireja tedensko celovečerne filme. Ima filmski krožek s tečajji, vsakoletno misijsko tombolo, meditacije, predavanja, izlete, romanja in duhovne vaje. Večina višješolcev je navadno včlanjena v mladinsko politično organizacijo KDZ, ki jo je ustanovil dr. Franc Cigan. Večina fantov se udeleži letnih duhovnih vaj v Tinjah. Lansko leto je zopet oživel pod vodstvom Janija Jakoba instrumentalni ansambel, ki je prvič nastopil pri don Boskovi proslavi in so ga snemali tudi za radio.

— Kam se razkrope abiturienti po maturi?

— Večina se odloči za študij na univerzah na Dunaju, Grazu, Salzburgu, Celovcu in na pedagoški akademiji.

— Odlično! Lepo delo imate. Daj Bog, da bi vsi odrasli upoštevali važnost dobre vzgoje in tudi praktično pomagali z dobrim zgledom, nasveti in molitvijo.

— Ali vas smem povabiti na črno kavico? Ne vem kje sem čital, da se med odmori pri kavicah, ki jih imajo v prostorih Združenih narodov več doseže, kakor pri dolgovoznih govorih.

— Prav! Kavica menda res greje in mehča.

— Čas je hitro potekel in že sem moral na pot za novimi »odkritji«.

Drago Senica

KAKO DO 2001?

OD 75- DO 100-LETNICE SALEZIJANCEV V SLOVENIJI

Ugasnili so reflektorji, verniki so se razšli po domovih na vsakdanje delo, ostal je spomin na slavje — lep, prijeten, spodbuden. Mali šmaren na Rakovniku je nudil vernikom doživetja, ki niso vsakdanja, še lepša kot na praznike Marije Pomočnice. Cerkev s svojimi rdečimi rebri se je zdela kot pozlačena od grozdov prižganih balončkov. Klasična Mozartova latinska maša s Händlovo Alelujo in vmesnim ljudskim petjem je plavala skozi zlato svetlobo in dvigala do neizraznega vzhichenja tako preproste vernike, kakor že vsega lepega navajeno duhovščino pred oltarjem.

Prizori lepote novih doživetij so se ponavljali, a vedno v novih mavričnih barvah, bodisi v cerkvi kot pred lursko votlino.

Taki in podobni so bili vtisi ljudi, vtisi še posebej vrhovnega predstojnika salezijanske družbe, Alojzija Riccerija, ljubljanskega nadškofa in metropolita, dr. Jožefa Pogačnika, škofa dr. Stanislava Leniča, gostov salezijanskih inspektorjev iz Italije, Poljske, Avstrije in bratske Hrvatske.

Če je bilo za vsem tem bliščem tudi kaj pristne molitve in doživetja Kristusa v bolj zavestni veri in dobroti, potem je to slavje doseglo svoj namen.

Kaj so povedali salezijancem...

Kar bo tu nanizano misli, izjav, pripomb, opozoril, je vse povzeto iz voščilnih pisem uglednih cerkvenih osebnosti salezijancem za 75-letnico prihoda na Rakovnik v Ljubljani in s tem v Slovenijo in Jugoslavijo. Kar je izmišljenega so samo vprašanja urednika, ki so samo za povezavo. Tako vse daje vtis neposrednega pogovora, ki ga pa ni bilo.

*

Nekega bogoslovca, ki je šel po potni list, so vprašali na uradu, kaj ste hoteli salezijanci s tem jubilejem.

Hoteli smo počastiti spomin na tiste salezijance, ki so se upali začeti don Boskovo vzgojno poslanstvo za mladino, in sicer najbolj zapuščeno, v Ljubljani pred 75. leti. »Zahvaliti smo se hoteli Bogu za izredne darove, ki smo jih bili salezijanci sami in drugi po nas deležni v teh 75 letih. Hvaležni smo Mariji Pomočnici za njeno materinsko varstvo,« je dejal inspektor Rudi Borštnik.

Torej niste organizirali kakega bengalskega ognja v zadoščenje verskih čustev vernega ljudstva?

Inspektor je na to vprašanje odgovoril z njemu lastno globino in kritično neprizadetostjo:

»Nam res ne gre pri tem slavju, v prvi vrsti ne salezijancem, za utrjevanje neke cerkvene, redovniške ustanove, naj bo še tako častitljiva, ampak da poživimo dar, ki ga je Bog poklonil svoji Cerkvi.«

Videl sem, da ste povabili res izbrane osebnosti cerkvenega življenja na Slovenskem, nadškofa, škofe, kanonike, redovniške

povabili predstavnika oblasti, predsednika komisije za odnose z verskimi skupnostmi mesta Ljubljane?

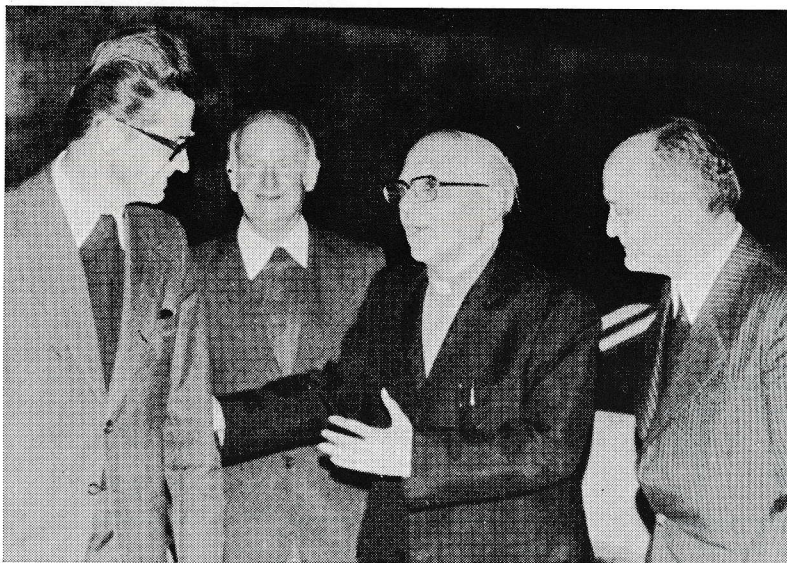
Ne bi tega don Boskovega navodila pojmoval tako ozko. Inspektor je namen tega povabila takole izrazil:

»Najbrž se še vsi spominjamo tistega Titovega obiska 29. marca 1971 pri papežu. Tedaj je Pavel VI. izrazil tele misli: 'Lojalna harmonija med Cerkvijo in državo, ki ima za osnovo trden temelj spoštovanje medsebojne neodvisnosti in pravic obeh, je koristna Cerkvi, a istočasno in nič manj tudi civilni družbi.' Utemeljil je to svojo trditev: 'Ne le zato, ker je mir, izvirajoč iz vere, že sam po sebi dragocen doprinos k vedremu življenju v narodu, ampak tudi zaradi duhovnih in moralnih vrednot, ki jih je vera v večji meri sposobna nuditi človeški vzgoji državljanov, še posebej mladih.' Dodal je še: 'Cerkev zase ne prosi drugega kot zakonito svobodo, da lahko vrši svojo duhovno službo in lojalno nudi svoje usluge človeku — posamezniku in skupnosti — brez kakršnega koli drugega interesa, tujega svojemu drugemu in moralnemu poslanstvu.' Te papeževe misli in smernice sem na našem zadnjem inspektorialnem zboru močno poudaril, ker želim, da smo zares zvesti v odnosu do Kristusa, do Cerkve, in se držimo teh jasnih smernic kristjana kar zadeva spoštovanje do civilne

predstojnike in še celo predstavnika civilne oblasti.

Nekdo je odvrnil, da se mu to zdi naravno kot salezijancu, saj je Janez Bosko dal svojim prvim misijonarjem med dvajsetimi navodili tudi tole: 'Spoštujte vse oblasti, svetne in cerkvene, občinske in državne. Če srečate na poti ugledno osebnost, jo spoštljivo pozdravite. Prav tako se vedite do cerkvenih in redovnih oseb. Ljubite, upoštevajte in spoštujte druge redove ter vedno dobro o njih govorite. S tem boste dosegli, da vas bodo spoštovali vsi in boste koristili naši družbi.'

Malce egoistično in koristiljubno, kajne? In ste zato tudi

Vrhovni predstojnik Luigi Ricceri

oblasti. Je že znana don Boskova trditev, da hočemo salezijanci vzgajati 'dobre kristjane in poštene državljane' in da mora biti naša politika 'politika očenaša'. Drugače povedano, posredovati moramo namembnikom svojega poslanstva poleg božjega kraljestva, kjer tega drugi ne storijo, tudi vsakdanji kruh, to je vse, kar potrebujejo za človeka vredno življenje v času in prostoru, kjer živijo.«

Opazil sem vašega vrhovnega predstojnika, Alojzija Riccerija, med slovesno mašo ob 9. uri in popoldne pri lurški votlini, ko je on sam vodil somaševanje. Rad bi vedel kaj več o njem in o njegovih vtisih pri nas.

Pri svojih 75 letih, saj je tako star kot salezijanska družba v Sloveniji, je še vedno živahen, iskri in vedno veselo razpoložen. Rekel je, da je imel '999 razlogov' za prihod v Ljubljano, a je omenil enega, odločilnega:

»Prav rad sem se odzval povabilu, da se udeležim vašega slavlja... ker vsebuje posebne razloge: življenje salezijancev je bilo namreč mnogokrat prepleteno s težavami, a so bile vse presežene. Seme vrženo v zemljo je obrodilo sadove. Vse je milost! Živite v posebnem družbenem redu, ki v pluralizmu ideologij nudi možnost oznanjevanja evangelija... Pogumno naprej! Delajte v salezijanskem slogu, s preprostostjo, ki je prežeta z neutrudljivo gorečnostjo, z dejavno in velikodušno ljubeznijo do ljudstva — saj smo v službi dobrega božjega ljudstva — s posebno ljubeznijo do mladih, predvsem najbolj potrebnih tolažbe, razumevanja, luči in pomoči.«

Tudi gospod nadškof je praznoval svoj 75-letni življenjski in 50-letni mašniški jubilej. Salezijancem je dokazal, da jih ima zelo rad. V svoji nadškofiji jim je zaupal več kot 20 župnij.

Res je. Sam je dejal: »Po vojni se niso mogli več posvečati svojemu glavnemu namenu, vzgoji moške mladine. Zato so se preusmerili v dušno pastirstvo. Prevzeli so župnije, najrajši več župnij v isti dekaniji, da se laže shajajo in goje svojo duhovnost. Povsod delajo v lepi slogi s škofijskimi duhovniki in tako vsi skupaj dosegajo lepe uspehe.«

Salezijanci imajo nekako v krvi apostolat tiska in delo za poklice. Oboje se zdi, da je zadnja leta v nekaki krizi.

Tudi o teh dveh žgočih problemih je govoril nadškof:

»Sv. Janez Bosko je napisal mnogo poljudnih knjižic. Da je to kljub veliki zaposlenosti zmožgel, si je pritrgoval nočni počitek. Podobno njegovi sinovi po njegovem zgledu posvečajo veliko svojih moči apostolatu tiska. Tudi pri nas že več desetletij izdajajo preprosto pisane salezijanske knjižice, v katerih radi obravnavajo žgoče vsakdanje probleme. Zadnja leta razpravljajo v njih mnogo o krščanski vzgoji mladine in o vprašanih mladih zakoncev. Te poljudne in na malo strani zgoščene knjižice so naredile že veliko dobrega.« O poklicih je pa dejal tole: »Salezijanci so imeli do zadnjih let veliko naraščanja. Zdi se, kakor da njihov ustanovitelj sv. Janez Bosko vsak dan kleči v nebesih pred Bogom in prosi za naraščaj svoje družbe. Čeprav se zadnja leta tudi pri njih čuti kriza poklicev, vendar imajo razmeroma še vedno dovolj naraščaja.«

No, mi smo gospodu nadškofu zelo hvaležni za njegovo priznanje, ki ga pa jemljemo kot opozorilo in spodbudo za še večje prizadevanje na teh dveh področjih.

Seveda, kaj pa naj drugega kot da vas hvalijo, ko pa so bili tako prijazno povabljeni na slavlje.

Vsako hvalo in priznanje jemljemo kot don Bosko z vso skromnostjo in obenem kot resen opomin, kakor če bi hoteli reči: 'Le glejte, da vas bomo čez 25 let ob vaši 100-letnici spet lahko pohvalili in vam priznali vaše delo!'

Opozorilo, ki ga vidimo v svakem voščilu, je bilo še bolj jasno, a nič manj prijateljsko izrečeno s strani mariborskega škofa dr.

Vekoslava Grmiča. Vedite, da je škof Grmič že zmladega povezan s salezijanci. Po svoji posvetitvi za škofa se je odzval našemu povabilu in prišel na Rakovnik. Ob tisti priliki je dejal, da ima najlepše spomine na Veržej, ki jih ne more odtrgati, je dejal, od spomina na svojo mater in na vse, kar je njim otrokom vedno pripovedovala, kadarkoli se je vrnila od 'vaje srečne smrti', kakor so salezijanci imenovali shode sotrudnikov vsak mesec v zgodnjih jutranjih urah. Spominja se, je dejal, kako je ob 2. uri zjutraj odšla takrat od doma, pa naj je bilo poleti ali pozimi. Spominja se tudi slovesnosti v Veržeu v mesecu maju. Njegovi spomini na salezijance so povezani tudi z njegovim bratom salezijancem, že rajnim Francem. Škof Grmič je torej v prijateljski skrbi za prihodnost salezijancev zelo resno dejal:

»Seveda pa tudi vam postavlja današnji čas nove naloge, ki se precej razlikujejo od nekdanjih, in zahteva od vas poglobljenega dela za prenovljeno Cerkev in pristno, zrelo krščansko vernost. Kolikor se bo vaša družba tega zavedala, toliko bo lahko prepričljiva tudi danes in samo toliko bo lahko gledala z optimizmom v prihodnost. Kakor si posamezen vernik mora nenehno prizadevati, da najde svojo podobo, da doseže vedno bolj tisto, kar naj bi bil, in se nikdar ne sme zadovoljiti s potjo, ki je že za njim, kakor mora kot posameznik vedno sebe presegati, tako velja isto za vsako skupnost, ki je na potu, kakor to pravi za Cerkev 2. vatikanski cerkveni zbor, ki je sveta in grešna hkrati in zato potrebna pokore in prenavljanja. Znamenja časa so božja govornica, daj Bog, da bi jih nihče od nas ne prezrl! Naj vam, dragi bratje, Bog da spoznati na priprošnje nebeške Matere znamenja našega časa in vam nakloni svojega Duha, po katerem nam je vse dano o pravem času, če le znamo poslušati, kolikor smo sploh potrebni za uresničevanje božjih odrešenjskih načrtov.«

Zanimivo, kako se sklada ta zadnja škofova misel s prepričanjem, ki ga je izrazil tudi naš inspektor na začetku tega pogovora!

Slabo bi bilo, če bi salezijancem upadel pogum spričo velikih odgovornosti pa tudi spričo slabosti in nedoraslosti časom. Nadškof Pogačnik je takole opredelil salezijske lastnosti:

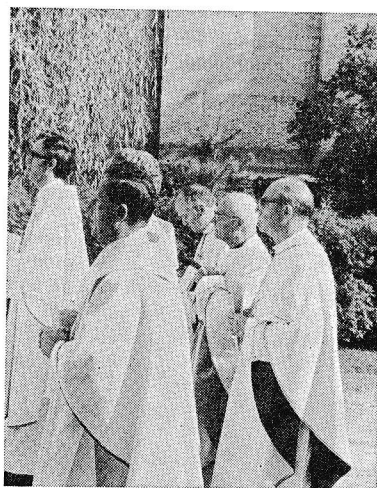
»Mislim, da je prva lastnost trdoživost. Prišli so po velikih težavah na Rakovnik, kjer so tudi

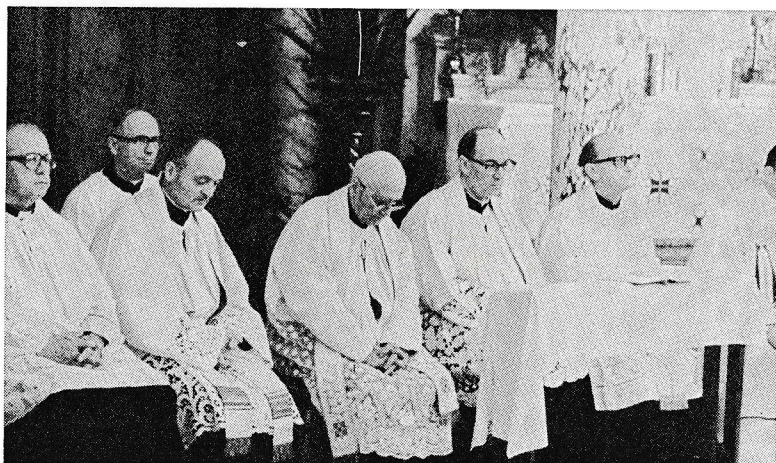
imeli velike težave. Pa so jih premagovali vedno z zaupanjem v svojo patrono, Marijo Pomocnico. Prišla je kužna bolezen na Rakovnik... Boriti so se morali za ljudsko šolo, za obrtno šolo. Težave so imeli tudi s predstojniki... Pa vendar so vedno po tistem principu: Daj mi duše, drugo vzemi, zmagovali in lepo uspevali...«

»Druga lastnost salezijancev pa je po mojem mnenju prilagodljivost. Vedno so se znali s cerkvenimi in civilnimi oblastmi dobro razumeti... Prilagodljivost so pokazali pred vojsko in to kažejo tudi sedaj po vojski. Prilagodljivost kažejo tudi s tem, da ko ne morejo uresničevati svojega glavnega namena, vzgoje moške mladine, so se pa prilagodili dušnemu pastirstvu in prevzeli mnoge župnije.«

Gospod inspektor, od raznih visokih osebnosti sem slišal pripovedovati o don Boskovem in

salezijskem vzgojnem sistemu. Tudi sami ste v svojem nagovoru omenili Frana Milčinskega, kako je prav na začetku salezijskega dela v naši domovini spodbujal in branil salezijance, ker je bil

prepričan, da je njihov način vzgajanja najbolj človeški. Še bolj pa je zanimiva vaša omemba Skaberneta, ki je prav pred nekaj leti v neki znanstveni razpravi zelo pohvalno ocenil salezijansko pedagogiko.

»Ko sem pripravljaj pozdravni nagovor, sem v kroniki našel zanimive podatke o Franu Milčinskem. Kakor veste je bil deželni svetnik pri kranjski deželni vladi, bil je pionir slovenske mladinske kriminologije, predsednik društva za varstvo otrok in mladinski pisatelj. Kot pisatelja naj omenim samo njegovo vzgojno povest Ptički brez gnezda. Bil je velika opora in pomoč salezijancem v težkih trenutkih in je večkrat rešil zavod Rakovnik iz izredno težke situacije tako v njegovem nastanku kot razvoju. Naj omenim, da je za kranjsko kronovino napisal 30 strani obsegajočo brošuro, v kateri priporoča salezijanski vzgojni preventivni sistem. Na dunajskem kongresu, ki se ga je udeležil skupaj z njim tudi tedanji rakovniški ravnatelj Alojzij Kovačič, je po svojem referatu predlagal, kako naj se organizira delo za revno in zapuščeno mladino, da bi bilo uspešnejše in za to delo priporočil prav salezijance.«

In kaj ugotavlja Skaberne?

»V znanstveni publikaciji Eksperiment v Logatcu je Bronislav Skaberne takole opredelil don Boskovo vzgojno delo: »V Italiji je don Giovanni Bosco leta 1846 v predmestju Turina osnoval vzgojni zavod za mladino. Don Bosco je razvil salezijanski vzgojni sistem, katerega temeljna značilnost je bila preventivna vzgoja. Salezijanski vzgojitelj se je moral stalno nahajati med varovanci kot učitelj, nadziratelj in skrbni oče in jih ni smel pustiti, dokler niso bili tako vzgojeni, da so znali uporabljati svobodo in postali sposobni obvladati sebe. Stroga disciplina ni dopustna, ker varovancu vliva strah in ga sili v

dvoličnost. Vzgojitelj naj ne učinkuje šele po storjenem prekršku, ampak mora vso svojo vzgojiteljsko spretnost in skrb usmeriti v to, da zlo prepreči. Med vzgojiteljem in varovancem mora vladati prisrčen odnos, poln zaupanja. Vzgojitelj se mora udeležiti deških iger, spoznati mora težave mladih, mora živeti z njimi in se mora zanimati za vse tisto, kar zanima mlade.«

Tako preciznega opisa salezijanskega vzgojnega sistema in v tako kratkih besedah najbrž ni mogoče najti niti v obilni salezijanski pedagoški literaturi.

Tedaj sem opazil koperskega škofa dr. Janeza Jenka. Ker me je vedno zelo prijazno sprejel, sem ga brez strahu vprašal za mnenje o salezijancih. Prijateljsko je dejal:

»Nisem sposoben oceniti in presoditi doprinos, ki ga je vaša Družba v teh 75 letih prinesla našim ljudem širom Slovenije ter tako Cerkvi na Slovenskem. Kot bogoslovec v Ljubljani sem imel priliko ogledati si vaše delo z mladino na Rakovniku. Po drugi svetovni vojni sem na Rakovniku dobil pomočnike za delo v beo-

grajski nadškofiji, kjer še vedno uspešno delujejo. Ko sem prišel na Primorsko, ste mi pomagali in prevzeli dve postojanki: Sv. Brido ali Ankaran ter škofije, za kar sem vam iz srca hvaležen. Vaša družba ima vrsto ljudskih misijonarjev, izdajate Knjižice, ki gredo v lepem številu med vernike, iz vaših vrst je profesor dr. Valter Dermota, ki poučuje na teološki fakulteti, hkrati pa je tudi član katehetske komisije v Rimu. Medškofijski svet ima v njem glavno oporo pri delu, ki ga že vrsto let razvija v Sloveniji s prirejanjem katehetskih tečajev na Mirenem gradu in z izdajanjem učbenikov. Vaši gospodje organizirajo vsako leto posebno poučno potovanje, ki se ga mnogi duhovniki radi udeležujejo. Vse to so samo nekateri najvidnejši sadovi vašega delovanja v teh 75 letih.«

Še mnenje enega slovenskega škofa bi rad dobil. Gospod inspektor, vi ste pred kratkim obiskali v bolnici mariborskega gospoda škofa, dr. Maksimilijana Držečnika.

Dalje glej str. 11

VZGOJA ZA VEROVANJE V DRUŽINI

Navzočnost Boga

Otrok spoznava in doživlja mnogo predmetov in oseb. Kakor hitro stopi kak predmet ali oseba v njegovo življenje, je za otroka tak predmet ali oseba resničen. Ker je otrok fantazijsko bitje, v katerem ima domišljija prevladujočo vlogo, ni treba da otrok vse s čuti spozna. Važno je, da je nek predmet resnično navzoč s svojim delovanjem.

Boga otrok ne more spoznati s svojimi čuti. Spozna ga pa lahko s svojo izkušnjo in svojo domišljijo. To se zgodi tako, da otrok »vidi« in »izkusi« svojega očeta in svojo mater, kako se pogovarjata z Bogom. To pogovarjanje z Bogom se imenuje molitev.

Otrok živi s svojima staršema, z očetom in materjo. Življenje prinaša toliko resničnih položajev: otrok vidi očeta in mater pri delu, pri jedi, pri počitku, razvedrilu, pred televizijskim zaslonom, ko se odpravljata spat ali ko zjutraj vstajata. Toda otrok vidi očeta in mater tudi pri molitvi. V molitvi se oče in mati pogovarjata z Bogom.

Ker oče in mati zares govorita z Bogom, je ta Bog, na katerega se obračata tudi resnično pričujoč. Bog za otroka je. Dejstvo, da otrok Boga ne vidi, ga prav nič ne moti, saj mu domišljija prav tako lahko daje občutje gotovosti, kakor spoznanje z zunanji čuti ali izkustvo.

Z molitvijo oče in mati posredujejo svojemu otroku gotovost, da Bog je in da Bog živi v družini.

Moč izkustva Boga

Za otroka, ki je v molitvi svojega očeta in matere izkusil Boga, Bog enostavno je, eksistira,

biva. To se mu zdi samo po sebi razumljivo. Dejstvo, da Boga ne more dojeti s čuti — zunanji čuti — ga prav nič ne moti, ker mu domišljija pričara Boga, s katerim sta govorila oče in mati, z vso resničnostjo in samoumevnostjo.

V človeškem življenju je toliko reči, ki jih ne moremo spoznati naravnost s čuti, pa so kljub temu resnične: prepričani smo o ljubezni svojih staršev, četudi ljubezni same na sebi ne moremo spoznati s čuti. Spoznavamo samo znamenja ljubezni. Prav tako lahko spoznavamo znamenja, ki nam kažejo, da Bog je. To je predvsem stvarstvo.

Zato je treba otroka kar naprej opozarjati na to, da je vse kar nas obdaja, od Boga. Otroku mnogo vprašuje. Končnega odgovora na vse mu ne moremo dati, ker otrok toliko stvari še ne razume. Razume pa, da je »nekdo«, ki je vse stvari naredil in zanje skrbi. To je Bog.

Tega se otrok sam ne zaveda. Zato ga je treba na to dejstvo opozoriti in mu zopet in zopet pripovedovati o Bogu. Tako otrok iz vsega oblikuje spoznanje Boga.

Otrok si Boga po svoje predstavlja

Vse kar otrok spoznava si tudi predstavlja. Česar si otrok ne predstavlja ali ne more predstavlja, tega za otroka tudi ni. Če je za otroka Bog nekaj resničnega, potem si otrok mora Boga tudi predstavlja.

Judovstvo je v strahu pred malikovalstvom prepovedalo vsako upodabljanje živali in ljudi. Zato Judje ne poznajo verskega slikarstva ali kiparstva. Isto pot je šel Mohamed, ko je ustanovil islamsko vero. Dovolil je samo

uporabo ornamentov iz rastlinskih motivov in prepovedal vsako predstavljanje živalskih in človeških likov.

Krščanstvo se je v tem ločilo od judovstva: ker je Jezus Kristus Bog in človek, zato je dopustilo, da so si verniki predstavljali Jezusa Kirstusa kot človeka. S tem so pa tudi prelomili judovsko prepoved o predstavljanju Boga. Tako je krščanstvo vedno gojilo versko likovno umetnost.

Gotovo so vse čutne predstave Boga neresnične, četudi že ne zmotne. Zato ne smemo otroku dajati nobenih slik o Bogu: te slike bi bile gotovo neresnične, če ne že tudi zmotne. Vendar pa otroku ne moremo preprečiti, da si on ne bi po svoje predstavljal Boga. Če si ga namreč ne bi mogel predstavlja, zanj Boga ne bi bilo. Bog pa za otroka je. Zato si ga mora in sme tudi predstavlja. Vendar pa velja vzgojno pravilo: vzgojitelj otroku ne sme nuditi nobene predstave Boga, vendar otroku mora pustiti svobodo, da si po svoje predstavlja Boga.

Otroka je treba navajati, da bo govoril z Bogom

Značilno za otrokovo govorico je dejstvo, da otrok govori samo o tistih rečeh, ki jih močno čustveno doživlja. Česar otrok ne čuti, tega otrok tudi ne izrazi.

Verska vzgoja mora otroka pripeljati do takih notranjih položajev, da bo otrok bodisi iz veselja, bodisi iz potrnosti čutil tako čustveno napetost, da jo bo »moral« izraziti v pogovoru z Bogom. Ker je pogovor z Bogom molitev, bo otrok molil.

Za navajanje otroka k molitvi ni važno, da se otrok nauči molitvenih obrazcev, temveč da v njem vzbudimo tako močna doživetja, da bo otrok notranje priporan, da bo svoja čustvena doživetja z govorico izrazil Bogu. Edino to je prava molitev.

Molitveni obrazci

Ker ima otrok dober spomin, lahko izrabimo to sposobnost za to, da se bo naučil tudi molitvene obrazce kot so očenaš, zdravamarija, angelček itd. Kakor se otrok na pamet nauči pesmice in jih potem deklamira, tako se otrok nauči tudi molitvenih obrazcev in jih potem deklamira. Vendar ponavljanje molitvenih obrazcev ni molitev, temveč deklamiranje.

V. Dermota

MED NAŠIMI PRIMORCI

ŽUPNIJA ŠKOFIJE

Z zamudo prihaja besedilo k sliki cerkve v Škofijah pri Koprnu na 21. strani prejšnjega Salezijanskega vestnika. No, boljše pozno kot nikoli, bodo dejali eni, drugi pa tega niti pogrešali niso. Saj smo včasih tudi starejši kot tisti mladi bralci, ki samo slike »berejo«.

Na sliki sta dva dolgohlačneža z zavihanimi rokavi. Mlajši je župnik, »ta stari« pa njegov pomočnik, eden bolj suh kot drugi, oba pa kar preveč. Za njima je napol odprta farna cerkev. Ni pol stoletja od tega, kar je bila dograjena, pred par leti pa tlakovana po vzorcu idrijske, in še vedno brez zvonika, in bo menda še dolgo tako ostala. Dovolj je velika za vse, ki pridejo. Seveda, če bi prišli vsi, bi ne mogli vsi noter.

Župnija je še mlada ustanova. Manjka ji še nekaj let, da dopolni komaj drugo desetletje. Salezijanci jo upravljajo že enajst let: Jože Vidic 5 let, prav toliko Tone Hribernik in eno leto sedaj Metod Lampe. Cerkev in župnišče — 250 m oddaljeno od cerkve — stojita ob cesti, ki povezuje Koper s Trstom (do meje pa je od cerkve le 1 km), približno

enako oddaljena od obeh mest, na vrhu in previsu položnega klanca. Po njem s tržaške strani pridivja burja, ki nas večkrat pošteno prepriha.

Naselji, ki spadajo v župnijo je več. Uradno poznamo Spodnje in Zgornje Škofije, toda ljudje poznajo bolj Spodnje ali prve, druge, tretje in četrte Škofije. Spodnje ležijo spodaj ob cesti, druge, kot tudi ostale vasice: Elerji, Plavje, Badiha, itn.), se vzpenjajo po pobočjih na obeh straneh ceste.

Za farno cerkvijo, posvečeno Srcu Jezusovemu, stoji večja kapela z letnico 1675, ki služi za veroučno dvorano, pisarno in pevsko sobo.

Plavje je poldrugo stoletje stara kaplanija z lepo slikano cerkvijo Sv. Lucije. Na Srednjih Škofijah je podružnica Kristusa Kralja. Najbolj oddaljen pa je Tinjan — dobre 4 km stalno navzgor — in je župnija že od 1793, s cerkvijo Sv. Mihaela. Sedaj je pridružena naši župniji.

Prebivalstvo župnije (nekaj čez 2000) je deloma mešano. Na domove tistih, ki so se odselili prek meje, so prišli drugi, predvsem

z juga. Povečini so dobro zaposleni, največ jih je v bližnjih tovarnah na naši strani, nekateri pa so tudi v Trstu, predvsem ženske.

Naša župnija premore lep pevski zbor. O njem bi lahko napisali cele strani. Ne samo, da povzdiguje in bogati naše nedeljsko bogoslužje, ampak ga vabi jo tudi drugam, saj je med najboljšimi, kar med drugim izpričuje tudi diploma, ki visi pod korom. Peli so že na Rakeku, v Cerknici, na Razborju in v Sevnici, da o bližnjih krajih niti ne govorimo. Celo čez meje izvažajo naše viže. Sicer je pa s tem marsikaj povedano: njihov pevovodja prihaja vsako soboto iz Ljubljane!

Kaj pa duhovno življenje v župniji? Samo Bog ga more pravilno presoditi! Pred dvema letoma smo imeli misijon, lani pa obnovo misijona. Oba sta bila bolj dolgoročno načrtovana, se zdi. O uspehih naj sodi Bog!

Bi še kaj radi vedeli? Pridite nas pogledat! Škofije vas bodo vesele.

Miha Maček

KAKO DO 2001?

»Čutil sem še posebno dolžnost, da obiščem mariborskega gospoda škofa tudi zato, ker imamo v njegovi škofiji devet župnij. Kadar koli se je pojavil kakšen problem, ga je znal rešiti z velikim razumevanjem. Ob tej priliki mi je izjavil:

»Ob vašem jubileju izrekam zahvalo za vse, kar je vaša Družba dobrega storila v duhovnem pogledu za vso Slovenijo in še posebej za mariborsko škofijo. Od leta 1912 je vaša Družba vodila vzgojni zavod za fante, Marijanišče z gimnazijo za redovne poklice v Veržeju in vršila s tem veliko kulturno poslanstvo za vse Pomurje. Iz Marijanišča je izšlo veliko številu duhovnih in redovnih poklicev. Po vojni 1945 se je v novih razmerah vaša Družba posvetila dušnemu pastirstvu v naših župnijah. Trenutno je v mariborski škofiji izročeni vaši skrbi 9 župnij, med njimi novo ustanovljena v Radencih, ki jo bo treba še izgraditi. Prepričan sem, da vam bo to delo srečno uspelo.«

Vprašal bi rad še enega škofa, dr. Stanislava Leniča, ki se je pa po večernem slavlju pri lurški votlini na predvečer praznika skromno vrnil domov. Na praznik sam pa je imel take obveznosti, da se ni mogel še enkrat oglasiti pri nas na Rakovniku. Vsi salezijanci vedo, da je on naš velik prijatelj, zato se kar bojimo, da bi nas samo hvalil, čeprav ni slep za naše slabosti.

Ko sem peljal domov predsednika verske komisije, mi je dejal, da je bilo zanj posebno in prijetno doživetje to njegovo prvo srečanje s salezijanci na Rakovniku.

Srečanje z vrhovnim predstojnikom pa je bilo za nas salezijance še posebno doživetje. Ni prišel, da bi nas hvalil. Pohvalil je naše verno ljudstvo, ker je takoj začutil njegovo iskreno vero. Nas salezijance pa je v očetovski skrbi opozoril na gojitev duhovnega življenja: »Kdor bi zaradi preobilice dela začel opuščati duhovno hrano, bi kmalu

postal podoben motorju, ki se vrti v prazno. Nazadnje bo obstal, kakor motor brez bencina — končal bo v duhovni krizi.« Mladim salezijancem pa je priporočil »študij don Boskovega duhovnega lika, da bodo postali zares sinovi poznanega, ne pa nepoznanega očeta«. To misel je ponazoril s pripetljajem nekega časnika, ki je izpraševal delavce, prihajajoče iz tovarne: »Ali poznaš Kristusa?« Dobil je najbolj nemogoče odgovore. Gospod Ricceri je nato dejal: »Prepričan sem, da nihče od vas ne bi odgovoril na vprašanje, ali poznaš don Boska?« tako, kakor je nekdo odgovoril tistemu časnikarju na vprašanje, če pozna Kristusa: »Ne dela v mojem oddelku.«

Slovenski salezijanski jubilej traja od 23. novembra 1976 do 23. novembra 1977, ko se bomo salezijanci spet zbrali v molitvi in razmišljanju vsega kar od nas zahteva don Bosko in naši prijatelji v Cerkvi naše domovine.

stk

SLOVENSKI SALEZIJANCI NA TRŽAŠKEM

Trst ima več obmejnih prehodov, skozi katere se naši vozijo v mesto, v katerem »mora« vsak obiskati vsem znani »Ponte rosso«, kjer je vsega na kupe. Brez »kavbojk« seveda ne sme nihče domov.

Če ste v počitniških dneh prišli »gladko« skozi sezanski prehod, ste imeli nenavadno srečo. Po nepotrepljivem čakanju v koloni in po opravljenih dolžnostih ste po vsej verjetnosti močneje pritisnili na »gas« (kar se pogosto opaža) in tako morda padli v nevšečnost, na katero verjetno niste računali: v vasi Opčine, ki leži nad Trstom kakor orlovsko gnezdo, se kaj rado zgodi, da vas zaradi prehitre vožnje ustavi mož postave. No, le nekaj deset metrov pred tistim »usodnim stopom«, bi pri predpisani hitrostni vožnji, na vaši levici lahko prebrali napis »Finžgarjev dom«, ki so ga sezidali pred desetimi leti. Dom se tišči Marjanišča, starejše stavbe. Ne bo napak, če o teh dveh stavbah in delu v njem zvedo tudi prijatelji Salezijanskega vestnika.

VČERAJ IN DANES

Po zadnji vojni je tržaška škofija odprla na Opčinah dva zavoda: Marjanišče za slovensko moško mladino in Dom dečkov za italijansko. Marjanišče so leta 1959 prevzeli salezijanci iz Ljubljane. Prvi ravnatelj je bil Franc Štuhec.

Zavod ima lepo urejeno dvorišče. Pred 12 leti je bila na tem mestu še ogromna kraška jama, v katero so tržaški šoferji navozili čez 2000 kamionov materiala. V tem času je bil zgrajen tudi drugi del zavoda, v katerem je sedaj znana Finžgarjeva dvorana. Nekoč je bil zavod poln dijakov, danes v njem stanuje le nekaj akademikov in trije salezijanci, ki pa imajo svoje delo pri določenih cerkvah in šolah.

KNJIŽICE

S slovenskimi salezijanci na Tržaškem je povezana tudi zgodovina znanih rakovniških Knjižic. V decembru 1957 je tu izšla prva knjižica z naslovom Leta človekova. Izšla je na pobudo znanega ljubljanskega kateheta dr. Ivana Vrečarja, ki je v povojnem času učil verouk na prvi tržaški gimnaziji. Knjižico je pripravil Franc Štuhec in skrbel, da so knjižice redno izhajale vse do leta 1968, ko so se knjižice spet preselile na Rakovnik pod Golovcem. Veliko knjižic je bilo ponatisnjenih. Ob knjižici št. 50 (Na božjo pot) je bil pravi mali praznik za knjižice na Tržaškem. Vsi časopisi brez izjeme so takrat zelo laskavo pisali o »K« in hvalili pogum izdajateljev. Priredili so takrat tudi skromno razstavo »K«, ki si

Sedaj Marijanski koledar že deveto leto izhaja. Iz Opčin se je preselil na Rakovnik v Ljubljano.

ROMANJA IN ŠE KAJ

Primorci so veseli ljudje. Ljubijo pesem in naravo. Tudi na romanja gredo radi. Med vojno so bili zelo preizkušani. Po končani vojski so si oddahnili in si poleg mnogih narodnih in verskih praznikov privoščili tudi velika skupna romanja. Romarsko navdušenje se je najbolj razširilo po letu 1949, ko smo vse počitnice v procesijah nosili kip fatimske Matere božje — po vseh naših slovenskih župnijah. Takrat so nastali znani marijanski shodi na Opčinah. Neko nedeljo smo se z vsemi možnimi prevoznimi sredstvi z množico 2000 romarjev odpravili na Marijini otok Barbano. Sedanjí 80-letní jubílant prof. Gorše nam je pripravil poseben romarski križ, ki smo ga poslej vsako leto nosili s seboj na romarske kraje. Leta 1952 sta dva posebna vlaka peljala 1800 romarjev v Padovo in Benetke. Ob vrnitvi na postajo v Padovi so nam laški »prijatelji« potrgali vse slovenske napise z vrat vagonov, drugi dan pa je časopis pisal o tem, kako je tržaški škof pripeljal v Padovo dosti Istrijanov in jim govoril v furlanskem narečju.

jo je ogledala mešana italijansko-jugoslovanska komisija za obmejno področje. Razstava je bila v Marjanišču. Odtod so se »K« preselile na Rakovnik v Ljubljano. Tu so nekaj časa v redu izhajale, ob 75-letnici prihoda salezijancev v Slovenijo pa kakor da bi knjižice infarkt. Je to zastoj ali celo smrt »K«?

Skupno z izdajanjem »K« smo v Trstu na Opčinah začeli izdajati tudi Marijanski koledar, vendar nekoliko let pozneje, to je leta 1965. Papir z italijanskimi slikami smo začeli kupovati v Turinu, besedilo smo tiskali v Trstu.

V letu 1958 smo se podali v Lurd, bilo nas je 1400 Slovencev; to je bilo dotlej največje slovensko romanje v Lurd, kakor je lurski časopis zapisal še nekaj let pozneje, ob prvem velikem romanju iz domovine. Vse največje božje poti v sedmih državah Ev-

Franc Štuhec (desno v prvi vrsti) s svojimi romarji v Orope

rope so videle vesele tržaške in goriške romarje. V Einsidelnu v Švici so nas sprejeli celo z mestno godbo, kar je bilo že preveč izjemno; strogi benediktinci so nekoliko čudno gledali na tak hrupen romarski prihod. Bilo nas je 750; dirigent te godbe je pozneje povedal, da je v Trstu služil cesarja Franca Jožefa in je zato pač hotel Tržačane lepo pozdraviti.

Velika skupna romanja so v svojem začetku bila delo vseh duhovnikov in vernikov, predvsem pa je bilo organizacijsko to delo predvsem na ramah slovenskih salezijancev na Opčinah. Bravci Vestnika se bodo spomnili tudi nepozabnega romanja iz leta 1973 v OROPO, kjer smo tamošnjemu svetišču darovali lepo podobo naše rakovniške cerkve Marije Pomočnice. Kdo od tedanjih romarjev se z veseljem ne spominja doživetij v cerkvi in na večer bratskega srečanja pod vedrim nebom!

Fr. Štuhec-D. Senica

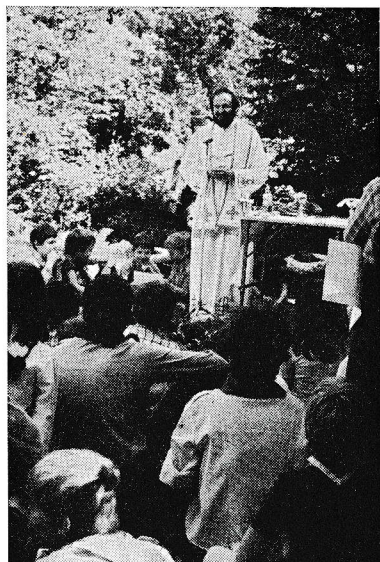
Z GLASBO MED MLADIMI

Leta 1969 so slov. tržaški duhovniki prosili, da bi slov. salezijanci prevzeli delo z mladino v župniji na Opčinah pri Trstu v obliki kaplanske službe. To se je tudi zgodilo. Isto leto jeseni je prevzel kaplansko mesto na Opčinah Franc Pohajač. Počasi se je uvidelo, da je takšen način dela precej nejasen, zato je l. 1974 bilo kaplansko mesto službeno odpovedano, ni pa seveda bila prekinjena pomoč openski župniji. Ta pomoč od tedaj naprej

ni več vezana na določeno osebo, ampak na sal. skupnost na Opčinah. Kot je bilo že omenjeno, je ta pomoč predvsem delo za mladino, verouk v državnih šolah, priprava na prejem zakramentov in nedeljska služba božja.

Poleg teh izrečno duhovnih služnosti delujejo med zamejskimi Slovenci v okviru župnij tudi kulturno-prosvetni domovi, kjer naj bi se zbirala mladina in starejši. V okviru openske župnije deluje tako Finžgarjev dom. Poleg drugih dejavnosti je bila l. 1969 ustanovljena glasbena šola. Iz nje naj bi izšli bodoči organisti, glasbene skupine (ansambli) in pevci. Danes ima zato openska župnija na razpolago mladega organista in na vidiku so še drugi. Uspešno delujejo štirje ansambli (TAIMS, GALEBI, ZVEZDE in RDEČI NAGELJ). Nekateri od teh so člani domačega cerkvenega pevskega zbora. V vseh teh skupinah je vključena mladina od 10. do 25. leta starosti.

Vemo, da je danes med mladino skupinsko delo najpomembnejši dejavnik. Da kaka skupina lahko trajneje zaživi, si mora izbrati sredstvo, ki ji k temu pomaga. Danes je med najmočnejšimi in najvplivnejšimi sredstvi vsekakor glasba. Ker pri našem delu nobeno sredstvo ne more biti samemu sebi cilj, ampak ena od mnogoterih poti do duhovnih vrednot, zato je treba seči po tistih, ki nam to največ omogočajo. Glasba ima zato med možnimi sredstvi tisto izredno moč, da človeka povezuje v skupnost, ga plemeniti in usposablja, da je pripravljen seči po višjih vred-

notah. Duhovnik, ki v tej smeri deluje, prihaja iz dneva v dan do prepričanja, da je poklican med mladino zato, da služi in ne da se mu služi.

Franc Pohajač

KAKO Z MLADINO?

Še ko sem bil bogoslovec, se je večkrat govorilo o spremembi dela z mladino v Marijanišču. Uvidelo se je, da zavod kot eden izmed načinov dela z mladino, ne dosega več svojih namenov. Ker so bili vzroki večinoma zunanje narave, zato so salezijanski prestojniki in tukajšnji duhovniki prišli do zaključka, da naj bi Marijanišče postalo mladinski center in ne več zavod. Duhov-

nik, ki naj bi prišel, bi naj se ukvarjal predvsem z mladino.

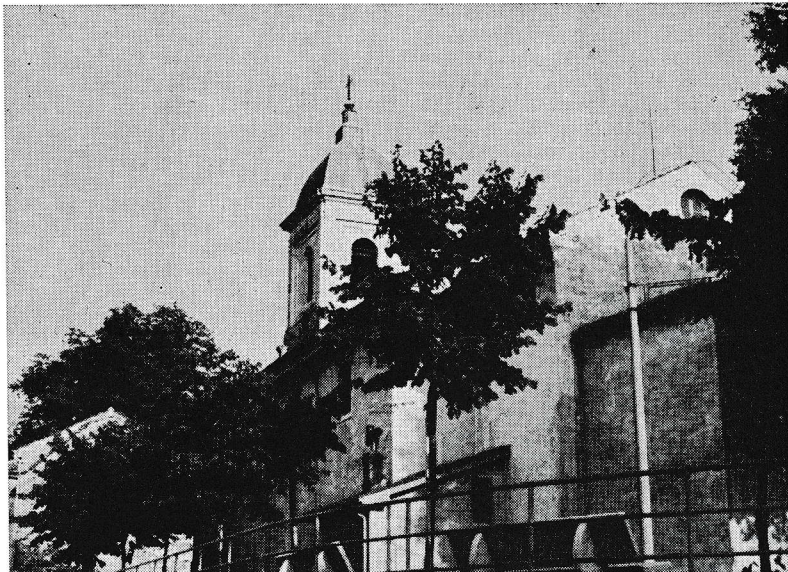
Prav gotovo je bila ena največjih ovir spoznati in živeti se v novo okolje, ki se popolnoma razlikuje od tistega, v katerem sem živel in za katerega so me usposabljali.

Pri vsem tem iskanju novega dela in povezovanju Marijanišča z zaledjem, je našo skupnost vodila ena sama misel. Mi smo trije. Če ostanemo povezani in živimo skupaj bomo nekaj dosegli. Še posebno je to veljalo zame in Franca Pohajača, ki sva se popolnoma vrgla v delo za mladino. V skupnosti bova uspevala in tudi dobila moč pri težavah mladinskega apostolata. Mislim, da se imava za vse, kar sva naredila, zahvaliti le skupnemu sodelovanju, načrtovanju in uresničevanju.

Kot sem omenil poprej, je bilo potrebno začeti vse znova. Ko sem prišel 74. leta, so mi samo rekli, naj bi delal za mladino. Kje in kako, tega ni nihče povedal. Delovni prostor sem si moral iskati iz dneva v dan. Že prvo leto sem skušal ustanoviti nekaj skupin, ki bi poglobile svojo versko zavest.

V tem času se je v Trstu formirala samoiniciativno že skupina študentov in študentk. Rade volje sem pristopil kot asistent na njihovo povabilo. Ta skupina je v teku svojega delovanja izdala dve brošuri o aktualnih problemih verskega življenja na Tržaškem. Nekatere misli in zamisli so prešle tudi v širšo javnost in uresničevanje.

Veliko svojega časa sem porabil tudi za sodelovanje v najmočnejši zamejski mladinski or-

Cerkev slovenske župnije na Opčinah

ganizaciji na Tržaškem — skavtom in skavtinjam. Ker ima ta organizacija močno poudarjen verski moment in ker ima v svoji sredi vedno duhovnega asistenta, zato je bilo zelo široko delo glede verske vzgoje in poglobitve. Zato je bilo treba med letom pripravljati razne duhovne obnove, srečanje, dneve zbravnosti in podobno. Med počitnicami pa sem preživel z vsako skupino na njihovem taborjenju. Tu sem dejansko lahko uresničeval v vsakdanjem življenju to, kar smo čez celo leto načrtovali.

Istočasno sva s Pohajačem začela ustanavljati versko skupino na Opčinah. Imeli smo občasne sestanke. Pravo zблиžanje in formiranje skupine pa se je ustva-

rilo na skupnih počitnicah na Pokljuki. Po treh letih dela in tudi skupnih počitnic je delo z njimi že obrodilo prve sadove.

Vzporedno je teklo tudi delo s študentsko skupino. Prav gotovo se tudi delo z njimi v marsičem razlikuje z delom v matični domovini, predvsem zaradi okoliščin, v katerih živijo. Prvo je prav gotovo v tem, da so v neprenehni borbi za svoj obstoj, svoje slovenstvo. Zato so vsi zelo aktivni na raznih področjih, tako kulturnem, vzgojnem, verskem in političnem.

Ker se je bilo potrebno tudi preživljati, je bilo potrebno misliti tudi na ekonomsko plat življenja. Tako sem v tem času na državnem klasičnem liceju nadomeščal profesorja verouka, minulo šolsko leto pa še filozofijo.

Ko sem decembra 1976. leta sprejel službo župnijskega upravitelja na Repentaboru, se je moje delo še povečalo. Vse prejšnje je ostalo, dodalo pa se je še vse, kar seveda spada v delo na župniji. Poleg tega je cerkev posvečena Mariji Vnebovzeti in je istočasno tudi romarska cerkev. Župnija šteje 700 ljudi. To je slovenska župnija. Imamo samo slovensko mašo. Ljudje so skoraj stoodstotno krščeni. Tudi verouk za obhajilo in birmo obiskuje stoodstotno. Precej drugače pa je pri ostali verski praksi, posebno pri nedeljski maši. Tu bo potrebno še mnogo navora, da se sedanje stanje spremeni.

Letos sem bil imenovan za rednega kateheta na ekonomski šoli. Dijakov je 220 v enajstih razredih.

Tone Bedenčič

KATOLIŠKA CERKEV V NIŠU

Letošnje leto 1977 je po neki skrivnostni zakonitosti leto jubilejev. Nekdo jih je dopolnil 100, drugi 85, tretji 40, ena izmed naših škofij celo 100 in prav toliko neka fara v Slavoniji. Tričetrt stoletja salezijanskega dela, presajenega v našo domovino, je tudi izreden jubilej.

Po vsem tem ni čudno, če je tudi župniku Tonetu Horvatu in njegovemu kaplanu Francu prišlo na misel, da bi malo pobrskala po starih knjigah. Brez dolgega iskanja sta ugotovila, da bo tudi v Nišu treba proslavljati, in sicer kar dva jubileja. Niška cerkev je letos dopolnila 90 let, odkar stoji na svojih temeljih, tam na ulici slavnega srbskega junaka Juga Bogdana, ki je svojih devet sinov žrtvoval v bitki na Koso-

vem leta 1389 »za krst slavni i slobodu zlatnu«. — Drugi jubilej, ki je zgoraj omenjenima gospodoma padel v oči in je točno za dve tretjini mlajši od prejšnjega, je zgodovinsko dejstvo, da so pred 30 leti, se pravi 1947, stopili na niška tla prvi salezijanci. Bila sta to dva moža, polna apostolske gorečnosti, in sicer gospod Vekoslav Kastelic, pionir salezijanskega dela v Nišu, ter gospod Jakob Žalar, decanus emeritus, ki je brez rdečega pasu leta in leta opravljal to odgovorno službo v diaspori. Morda ni vsem znano, da je gospod Kastelic umrl sredi dela za duše, ko se je odpravljajal spovedovat, dne 26. februarja 1950.

Prihod salezijancev v Niš je začetek uresničevanja preroških

besed bl. Mihaela Rua, ki jih je dejal prvim slovenskim salezijancem pred 75 leti: »Vaši misijoni so na Balkanu.« Po 30 letih našega dela v Nišu, ki je »srce Balkana«, smo se salezijanci obenem z 90-letnim jubilejem tukajšnje cerkve želeli zahvaliti božji Previdnosti, ki nas je poslala v diasporo. Med sobrati, ki so delovali v Nišu, jih je devet živih, pet jih je pa že odšlo k Bogu po plačilo. Med rajnimi so: Kastelic Vekoslav, Sraka Vinko, Podkubošek Karlo, Kovačič Alojz in Skuhala Franc. Živeči salezijanci, ki so nekdanj bili ali pa so še sedaj v Nišu, so tile: Žalar Jakob, Kouter Štefan, Habič Herman (18 let), Zajec Ciril, Mlinarič Jože, Maršič Janez, Törnár Anton, Horvat Anton in Jamnik Franc. Med njimi so bili nekateri župniki in ravnatelji, drugi kaplani, vsi so pa skušali biti zvesti salezijanci in uresničevati navzočnost našega očeta don Boska v južni Srbiji. Don Boskova naročila prvim salezijanskim misijonarjem so naročila tudi za nas, ki delujemo v niški diaspori z ogromnim področjem okrog 15.000 km².

Omenjeni jubilej, 30-letnica salezijanskega dela v Nišu, smo obhajali v nedeljo, 18. septembra 1977. Za to priložnost smo povabili beograjskega nadškofa dr. Gabrijela Bukatka, niškega pravoslavnega vladiko gospoda Irineja, slovenskega salezijanskega inšpektorja g. Borštnika, gospoda Jakoba Žalarja in gospoda Hermana Habiča, kot zastopnike vseh, ki so kdaj v teh tridesetih letih v Nišu delovali.

Tone in Franc

VIETNAM

POVRŠINA — 335 TISOČ KV. KM
PREBIVALCEV — 30 MILIJONOV
KATOLIČANOV — 1,8 MILIJONA
 (južni Vietnam)

V ODSOTKIH — 9,8 (južni del)

Prebivalstvo povečini spada v etnično skupino Annamitov. Prvi so prinesli evangelij v deželo frančiškani leta 1580. Dobi miru so sledila preganjanja. Krščanstvo se je vseeno utrdilo.

Salezijanci so v južnem Vietnamu od 1955. Med prvimi je prišel slovenski misijonar Andrej Majcen, ki je organiziral obrtne šole za sirote in ogrožene fante, potem pa še ustanove za vzgojo salezijanskih poklicev. Ti so sedaj prevzeli salezijansko delo v Vietnamu.

Tudi Hčere Marije Pomočnice delajo v tej deželi, predvsem v Sajgonu.

Salezijanski misijoni po abecedi

ZAIRE

POVRŠINA — 2 MIL. 345 TISOČ KV. KM

PREBIVALCEV — 25 MILIJONOV
KATOLIČANOV — 9 IN POL MILIJONA

V ODSOTKIH — 42,8

Raziskovalci so na koncu prejšnjega stoletja prvič prodrli v globino dežele, ki so jo imenovali Kongo, po glavni reki, kakor so ji dali ime pripadniki enega od plemen, ki živijo v tej veli-

kanski deželi. Sedaj je neko drugo pleme dalo ime Zaire, tako reki kakor državi.

Prvi poskusi evangelizacije so se začeli že leta 1490, sistematično pa šele od 1800.

Salezijanci delajo v Zairu od 1911. Imajo 28 centrov in skoro 200 misijonarjev. Leta 1925 so dobili v upravo škofijo Sakanijo, ki obsega 57 tisoč kv. km s 155 tisoč prebivalci, od teh je 75 tisoč katoličanov.

Tudi Hčere Marije Pomočnice delajo v teh misijonih od 1926.

KOPRIVNIK

NAJVIŠJA SALEZIJANSKA ŽUPNIJA

Župnija na Koprivniku je bila ustanovljena leta 1792. Do tega leta je bila fara v Srednji vasi. Prvi koprivniški župnik je bil znameniti narodni buditelj in vzgojitelj Valentin Vodnik. Še danes je tod znan Vodnikov razglednik — lepa razgledna točka. Po ustnem izročilu je Vodnik prav na tem razgledniku s pomočjo svoje kuharice napisal Kuharske bukve. Domačini Koprivnika, Goreljeka in Gorjuš so Vodniku po 100 letih na pročelju župnišča odkrili ploščo in zasadili lipo.

Na Koprivniku je bil rojen 46 let pred prihodom Vodnika zanimiv mož, Luka Korošec, leta 1747, ki je bil znan gorski vodnik in lovec. Danes menijo, da je bil le pastir in 'raubšič', ker gorskih vodnikov in lovcev takrat še ni bilo. Kakorkoli že, ime tega moža je med planinci dobro znano. Skupaj z Rožičem iz Bohinja je prvi stopil 25. avgusta 1778 na najvišji vrh slovenske zemlje, na Triglav. Tako piše na plošči na njegovi rojstni hiši pri Jurjevcu na Koprivniku.

Na Koprivniku je služboval tudi pisatelj Janez Jalen. Tu je nastala njegova povest Cvetkova Cilka. Hiše, polja in ljudje s Koprivnika so popisani v tej zgodbi, tako pravijo domačini. Ugibajo tudi, katera je pravzaprav bila Cvetkova Cilka, a se ne vedo odločiti, katera od dveh, ki jih imajo v mislih, naj bi bila.

Tu gori pri nas je ohranjen prav gotovo najstarejši mlin na veter na Gorenjskem. Postavil ga je domačin, ki je bil med prvo vojsko v Rusiji. Ker v tem delu Pokljuke nikdar ne manjka vetra, je več let tudi zares mlet. Druga zanimivost so daleč znane gorjuške pipe.

V cerkveni kroniki iz leta 1540 piše, da so bili prvi prebivalci Koprivnika in Gorjuš oglarji. Skrben raziskovalec bi najbrž ugotovil, kako je nastalo ime obeh krajev. Zanimivo je, da se večina prebivalcev piše Stare, Korošec, Dijak in Beznik. Menda se pišejo Stare vsi tisti prebivalci, katerih predniki so se prvi naselili tod. Kasnejši prišleki s Koroške se po mnenju domačinov pišejo Korošec. Za Beznike pa pravijo, da so se naselili tukaj ob koncu 18. stoletja in so prišli s primorske strani. Leta 1791 je bila zgrajena v Gorjušah Zoisova graščina. Zois

je menda vodilne delavce najraje iskal med Primorci in Italijani.

Prvi začasni upravitelj, salezijanec, je bil tu na Koprivniku Štefan Žerdin, poleti leta 1960. Med počitnicami je pripravil prostor za bogoslovce v bivši gležališki dvorani nad gospodarskim poslopjem. Ker je bila tam nekoč štala, so tej dvorani rekli 'Hotel Mu'.

Stalni župnijski upravitelj je bil od jeseni 1960 do 1964 Ivan Špan, naslednja tri leta Franc Horvat, od 1967 dalje pa sedanji župni upravitelj Ivan Gnidica.

Župnija šteje le okoli petsto ljudi. So kmetje in gozdni delavci. Obisk nedeljske maše je še kar dober, obisk verouka pa st odstoten.

Pri vizitaciji ob birmi je gospod škof napisal takole:

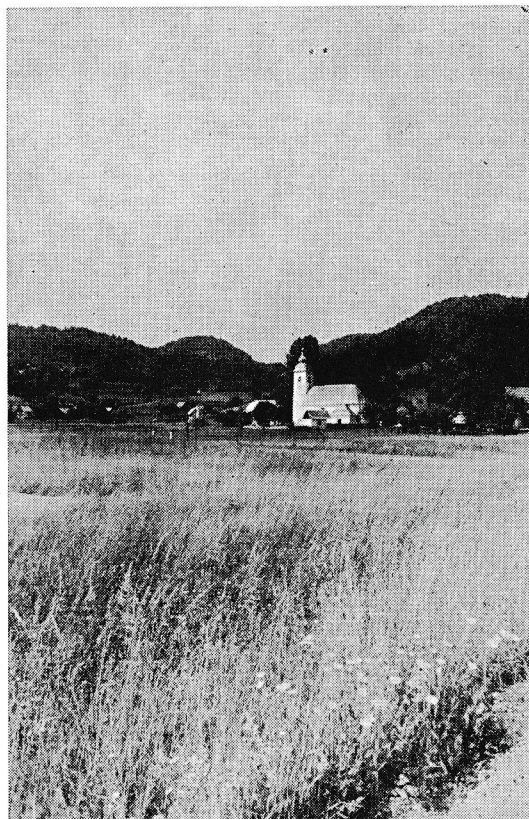
„Župnijo že več let skrbno vodijo sobratje salezijanci, ki jim je škofija hvaležna za pomoč. Naj sedanjega upravitelja, sobrata Ivana Gnidica še naprej vodi Do-

Župnik Ivan Gnidica

bri pastir na tem oddaljenem pašniku Gospodove črede in mu daje moči in notranjega veselja ob lepih uspehih v pastoračiji. Pozdrav in blagoslov! Nadškof Jožef.

I. Gnidica

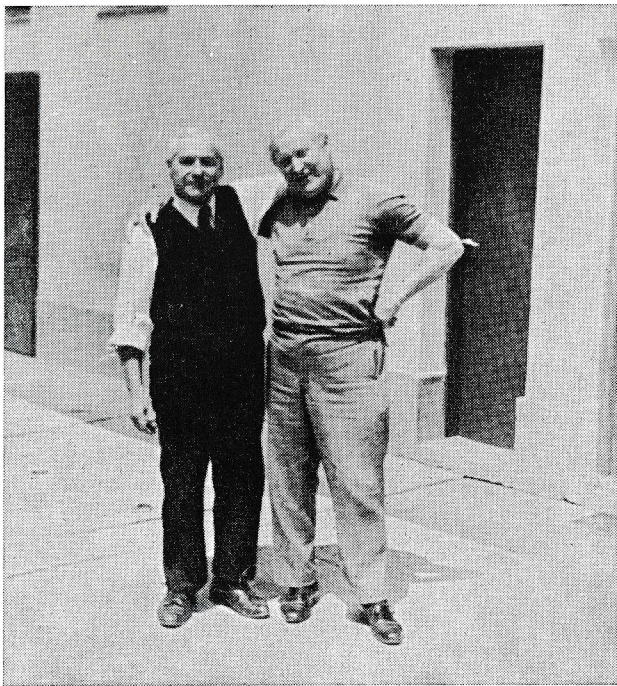

Župnijska cerkev Sv. Križa na Koprivniku

VESELA PRIJATELJA

JUBILEJ JANČIJA PAVLA IN JANEZA ŠANTLJA

Našega Janeza sem dobil na paši.

»Igral sem, pel, kahal, zdaj na stara leta pa še krave pasem,« je rekel in potrepjal Lisko po suhih lakotnicah.

Proti osemdesetim jo maha, a njegov mladeniški glas nas prijetno razveseli, ko začne peti lepe stare »viže«. Hudomušno se nasmehne, ko poje o brkih, ali o svečiči na žlahtni roki; prijetno se zasanjamo o vinu v Blejskem jezeru. Ne samo njemu, tudi nam se orosi oko, ko zapoje o starčku pred božjim tronom. Zopet dobimo korajžo ob njegovih »or-

glidah« in kot odmev, ponavljamo za njim: »Janez, ta pa ta, nikol' se ne utruidi!«

»Pri hiši nas je bilo štirinajst otrok. Štiri sestre in jaz smo šli k »menihom«, malokatera hiša toliko da. Jaz sem šel četrti. Očeta sem prosil naj me da za kovača, a ni hotel. Z gospodom Kovačičem se je dogovoril in me dal študirat k salezijancem.

Z dvanajstimi leti sem prišel na Rakovnik. Prišla je vojska in kot gojenec sem odšel domov. Nisem strpel. Petindvajset let sem bil star in sem rekel očetu: »Ate, jaz grem na Rakovnik!«

In sem šel. O Svetih treh kraljih sem jo mahnil proti Planini, tam čez mejo in na Rakovnik. Zelo lepo so me sprejeli. Ker sem bil že starejši, nisem šel študirat, tudi mi ni bilo mar, vesel sem bil, da sem bil lahko salezijanec. Postal sem sobrat pomočnik.

Nekaj let za mano je prišel Janči, tudi že starejši. Bil je krojač, veliko je šival. Sebi je vedno vse zašil, še sedaj suče šivanko, čeprav je že v osemdesetem.

Skupaj sva bila na Kapeli. Jaz sem kahal on mežnaril, šival in stregel bolnikom. Bolj pohlevna duša je kakor jaz, ki večkrat kakšno razderem.«

Govoril je mirno. Lahno, kakor odpadajoče jesensko listje so se v mene spuščale njegove besede. Prisluhnila je tudi narava, celo veter je ostrmel. Nagajivec se je zbal razpihati vonj po svetem.

Letošnje poletje smo obiskali naše brate v Vojvodini. široka je ta dežela, široki so njeni ljudje. Mati jih je obdarila s široko ljubeznijo. V njihovi skupnosti živi tudi Janči Pavel. Rodil se je v Skakovcih v Prekmurju, na drugem koncu Panonske nižine kakor leži Vojvodina. Človek mirnega pogleda, kakor božanje večernega sonca.

Razveselil se nas je. Najbolj vesel je bil, ko je zopet videl starega znanca. Vesela starčka sta se krepko objela. Nisem ju hotel motiti. Zožil bi širino življenja.

V lepo urejeni Jančijevi »vili« sta modrovala o starih časih, ko sta poslušala kapelske zvonove, kolesarila v bližnje Skakovce in doživljala vesele in tudi grenke trenutke salezijanskega poklica.

Mnogi trenutki so nepozabni. Ob intimnih srečanjih s prijatelji zopet zaživijo. V starih, grčavih drevesih poženejo mladike in odpirajo novo svetlo življenje.

Anton Levstek

TAM, KJER ME HOČE BOG

LIK SALEZIJANCA ŠTEFANA ŽERDINA

Glej, saj ni tako dolgo, kar je šel od nas Dündek, Tkalec, Špan in še toliko drugih, katerih imena so zapisana v nas, ker so nas oblikovali v salezijance. Dobri so bili. Možje duha. Volje in moči. Spomini. Spomini Duh je, ki oživlja. Ko si vprašal enega ali drugega, kako da si postal duhovnik, vsak se je samo zahvaljeval Bogu, da ga je poklical v salezijsko družbo. Z Vančom iz Celovca sva se po poti menila in obujala spomine na te možje. Bolj sveti so bili ti možje, več zaupanja so imeli v mlajši rod, ki bo nadaljeval don Boskovo prisotnost, času in prostoru ustrezno.

Ni dolgo, kar je dolžnost inspektorja opravljal v slovenski inspektoriji Štefan Žerdin, doma iz Žižkov pri Črenšovcih. Sedaj ravnateljuje v celovškem marijnišču. Le nekaj mesecev je tam.

»Kako sem spoznal, da me Bog hoče za duhovnika? Sam nisem bil povsem gotov, zaupal pa sem svojim vzgojiteljem, s katerimi sem se pogovarjal v tej zadevi. Jožef Kuk, Franc Dündek, asistent Feri Franko — to so ljudje, ki jim dolgujem hvaležnost, ker so me usmerjali v duhovništvo v Martinišču. V času bogoslovja sta mi pomagala poklic spoznavati in utrjevati ravnatelja Anton Hanzel in Jakob Avguštin. Tako imam vtis, da so drugi prej imeli gotovost, da imam lastnosti ustrezne duhovniškemu poklicu. Njihovih smernic sem se skušal držati. Zdi se mi, da poklicanost od Boga vedno znova odkrivam v določenih situacijah in dogodkih, takrat vedno znova zaslutim, da je to božji dar.«

Bog se poslužuje ljudi in dogodkov, da človeka pripravlja za določeni življenjski poklic. Štefanove učiteljice s. Ladislava Pavel in s. Ligvorija Raduha so bile hkrati vzgojiteljice v veri. Njegov stric Jožef je bil salezijski duhovnik. Tako je bila družina Žerdinovi v tesni povezavi s salezijanci v Veržeju in v Murski Soboti. Prejemali so Salezijski vestnik, večkrat je s stricem Albertom zahajal v Veržej. Oratorija, ki je privabljal mnogo mladine, v njegovem času ni bilo več. Opazovanje gojencev v kapeli, na dvorišču je nanj naredilo močan vtis. Takrat je v njem dozorel sklep, da tudi sam pojde na študij v Veržej.

Čas gre bliskovito svojo pot naprej. Štefan je postal duhovnik salezijanec, opravljal različne pomembne službe v Družbi. Ni bil znanstvenik, bil pa je duhovnik po don Boskovem srcu.

»Vedno sem bil prepričan, da so nam vsem potrebni ideali, še posebno v redovniškem in duhovniškem življenju. Le kakšen naj bi bil salezijanec? Podoba don Boskovega sobrata je začrtana v Konstitucijah. Kdor to podoba ne sprejme, se je že sam izobčil, ker ne sodeluje pri uresničevanju tistega poslanstva, ki ga je družbi začrtala božja previdnost. Kakšen naj bo salezijski duhovnik po don Boskovi zamisli, po naših novih Konstitucijah ter Dokumentih 20. občnega zbora? Ves predan svoji službi, poln iniciativ, v razmerju do vseh vedno ljubezniv, v apostolatu da je prednost mladini, ki jim je vzgojitelj v veri. Da to lahko uresniči, mora živeti tesno povezan s svojimi sobrati v vezjo bratske, družinske ljubezni, skupaj z njimi načrtuje svoje delo in

ga ob njihovi pomoči uresničuje. Skupaj z njimi si prizadeva uresničiti evangeljske svete čistosti, uboštva in pokorščine — v zavesti, da so ti sveti skupaj z molitvijo ter mašno daritvijo pogoj za uspešen apostolat. To je tudi pot našega posvečenja. Prepričan sem, da si moji sobratje sodelavci prizadevajo vsaj na nekem področju uresničiti ta ideal. Kdorkoli v naših vrstah zavrže te ideale, si je sodil sam; v resnici bi več ne bil salezijanec.«

Kdor v svojih sobratih vidi svoje bližnje in ima najboljše mnenje o njih, ta veruje tudi v bodočnost salezijske Družbe v Sloveniji.

»Ni potrebno, da je človek prerok, če hoče spregovoriti o prihodnosti družbe na Slovenskem. Večina mladih ima možnost in voljo, da se specializira in to v smeri oznanjevanja, s posebnim poudarkom na mladini. V mladih je bodočnost, tudi za salezijance v Sloveniji. Salezijanec prihodnosti bo prav tako moral ohraniti don Boskovo duhovnost in bo zaradi avtentičnosti moral hoditi tudi proti toku. Da bo to zmogel, bo moral poleg vsega tega, kar je bistveno za redovnika, močno biti povezan z bazo, vraščen v skupnost.«

Vsak čas prinaša tudi nevarne osti, ki zavirajo pristne prvine poslanstva.

»Danes je individualizem tista nevarna ost, ki bi utegnila razbiti pravo podobo salezijanca po don Boskovem duhu. Kdor hoče vse po svoji glavi, ta koplje grob salezijanstvu na Slovenskem. Zato ostane za vse, posebno pa mlajše, imperativ zdravega razvoja to, kar vsebuje 50. člen naših Konstitucij: Živeti in delati skupaj, je za nas salezijance osnovna zahteva in varna pot pri uresničevanju našega poklica.«

Vsakega človeka cenimo po njegovih delih, ne po besedah. Ni naključje, če zgledega salezijskega duhovnika Štefana Žerdina sogovornik sprašuje o njegovih doživetjih Boga.

»Čeprav sem vedno občudoval mistike, ljudi, ki doživljajo in občutijo navzočnost Boga v njihovem življenju, sem jaz še vedno pri tleh; ne morem govoriti o svojih doživetjih Boga ali srečanjih s skrivnostjo. Zadovoljen sem, da od časa do časa doživim svojo poklicanost od Boga; to mi je v zagotovilo, da sem kljub svoji nebogljenosti tam, kjer me hoče imeti Bog, v posebno radost pa mi je, da sem don Boskov salezijanec.«

J. Ravenko

MOJE DOŽIVETJE KRISTUSA

DOM MARIJE POMOČNICE

Redovna hiša Hčera Marije Pomočnice na Bledu občasno postaja več kot tisoč za številna dekleta iz vse Slovenije, ki tu opravijo duhovno obnovo. Vsako leto je celo po nekaj takih duhovnih vaj. Letos se je tu zvrstilo nad sto deklet, ki so pod vodstvom sester in duhovnika opravile tako duhovno obnovo.

Že več let uživam sadove duhovnih vaj in vedno znova se vračam v zavetišče miru in božje ljubezni.

Sem sem prišla neizkušena, neobogljena kot dete. Duhovne vaje pa so v meni prebudile speče hrepenenje po Bogu in njegovi bližini. Dale so mi moč premagovati ovire na strmi in nevarni življenjski poti, pomagale so mi najti pravi cilj življenja. Za zgled pa so mi postavile Devico Marijo, to ponižno in čisto ženo, ki bi jo morala posnemati vsa dekleta.

Duhovne vaje so kot bistra studenčnica žejnemu v puščavi, kot sončna zarja v meglenem jutru, kot balzam umirajočemu. Pristna bližina Boga osvobaja, dviga in izpopolnjuje. Tu človek pozabi na minljive dobrine tega sveta, pozabi na bridkost in žalost. Oklene se Njega, ki nas vse ljubi, saj se

je za nas daroval. Človek spozna svojo majhnost in veličino božje ljubezni, njegovo dobroto in neskončno popolnost. Bog se je ozrl na nas in se usmili človeštva, ki se je pogrezalo v grehu.

Vendar pa dekleta, ki smo se tu zbrala, nismo prišla na duhovne vaje samo zato, da obogatimo sebe, ampak da veselo oznanimo ponesemo v svet, med ljudi, zlasti med mladino, ki še ni našla Boga, in ki tava v temi in išče odrešujočo luč.

Duhovne vaje pa so tudi dokaz, da so samostani ustanove, ki so danes bolj kot kdaj prej potrebne. To ni nekaj zastarelega, nazadnjaškega. Samostani so zavetišča miru, ljubezni in tesne povezanosti z Bogom. Tu vsak lahko najde tolažbo in prijazno besedo vedno nasmejanih sester. Človek se ne more načuditi toliki sreči, vedrini in požrtvovalnosti

teh žena. Če jih vprašaš, od kod črpajo ta neusahljivi studenec dobrote, je odgovor vedno isti: Marija nam pomaga, da se napor spremeni v veselje, trpljenje v darovanje Bogu.

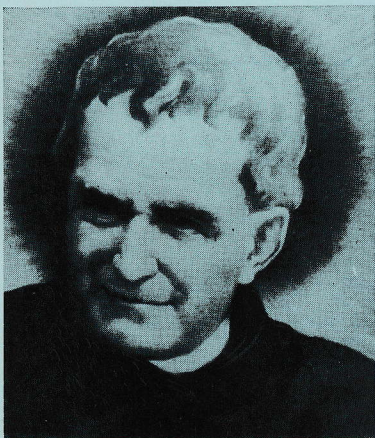
Danes, ko se mnogi ljudje navezujejo le na minljive materialne dobrine in zavračajo vsakršne duhovne vrednote, imajo samostani pomembno nalogo pomagati človeku pri njegovi duhovni rasti, ga navduševati za duhovni svet in ga tesno zblíževati z Bogom. Samostan ima nalogo krmarja, ki ladjo usmerja k cilju in pogumno premaguje ovire na razburkanem, včasih celo razbesnelem morju.

Prav zato, ker se sestre zavdajo svoje naloge, imajo pred seboj jasno začrtan cilj in so si za zgled postavile Marijo, je njihov obraz vedno nasmejan.

V nekaj dneh, ko je bila njihova hiša naš prijeten dom, smo se v zbranosti, molitvi in igri te vedrine naučile tudi me in vse smo jim od srca hvaležne.

Marta

ALI GA POZNATE ?

Črtice iz don Boskovega življenja

37. Kako je don Bosko z veseljem sprejel svojega nekdanjega tovariša

Šestnajst let po svoji novi maši je bil don Bosko na višku priljubljenosti med ljudmi. Nekega junijskega jutra je bil med mnogimi v sprejemnici pred don Boskovo sobo tudi neki skromni vaški župnik. Ni hotel povedati tajniku svojega imena, ker bi se rad prepričal, če ga bo don Bosko po toliko letih še prepoznal.

Čeprav je bilo mnogo ljudi, ki so čakali na sprejem pri don Bosku, ga je tajnik iz spoštovanja do njegove duhovniške službe, kakor mu je bilo naročeno, takoj predstavil našemu očetu.

Ko je stopal čez prag svetnikove sobe, je tiho pozdravil: Hvaljen Jezus. Don Bosko je pobožno odzdravil na ta krščanski pozdrav, pogledal obiskovalca, se za trenutek ustavil, potem pa poln svetega veselja pohitel k prišlecju, mu podal roko, ga posadil v naslonjač in dejal:

Kako je kaj s teboj, dragi Morgatti? Ne veš, kako sem vesel, da te po toliko letih spet vidim. Sedi, prosim, sedi in mi povej, kaj neki delaš. Povedali so mi že, da si bil pred kratkim premeščen na neko župnijo blizu Turina.

Tudi mene zelo veseli, da vas spet vidim. Opravki so me pri-

VEDNO VEDER

ZLATA MAŠA SERAFINA PELICONA

Značilna poteza osebnosti in življenja Serafima Pelicona je vedrina. Vedno veder, kakor so vedre njegove oči, ki silijo v nasmeh njegova usta in ožarjajo s posebno evangeljsko milino njegov asketski obraz.

Z vso skromnostjo in z vedrim nasmehom je praznoval 50-letnico svojega duhovništva: vedno in povsod samo duhovnik, posvečen Kristusu za druge.

Primorska nam je dala lepo število najvzornejših duhovnikov in sobratov pomočnikov, izmed katerih naj omenimo samo rajne: Alojzija Valentina Kovačiča, Novaka Ludvika, Šušteršiča Mirka, Sluga Matija, Rebeka Stanka. Od živih je še posebno omembe vreden Ernest Saksida, misijonar v Braziliji in naš slavljeneec.

Serafin Pelicon se je rodil 29. septembra 1898, se torej bliža 80. letu. Doma je iz Sovodenj pri Novi Gorici. Prvo salezijansko vzgojo je dobil pri salezi-

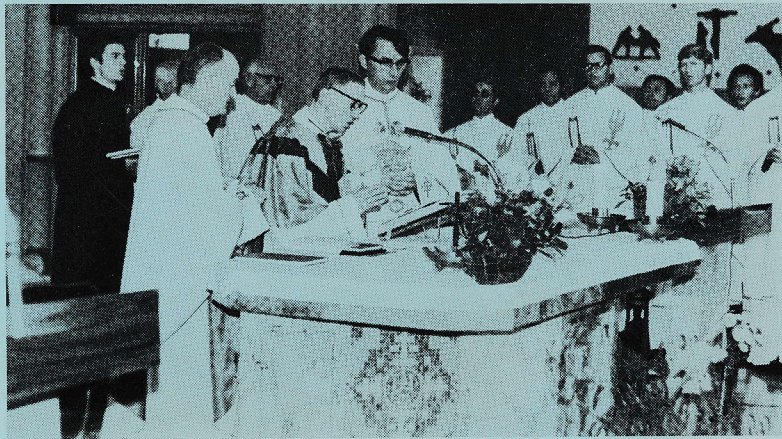
jancih na Poljskem. Bogoslovje je študiral v Rimu in ga okronal z doktoratom. Večino svojega apostolskega salezijanskega dela je vložil na Hrvaškem. Tam je že od leta 1930. Med vojno 1941—1945 je predstavljal inspektorja za sobrate na Hrvaškem, 15 let je uvajal novince v salezijansko življenje, zadnjih šest let je bil tajnik na inspektoratu, sedaj pa je duhovni pomočnik v župniji Sv. Ane v Rudešu, predmestju Zagreba.

Tudi slovenski salezijanci smo mu hoteli izraziti voščila in čestitke za njegov praznik. Slovesnost zlatomašnega jubileja so mu pripravili v nedeljo popoldne 25. septembra.

Ob tej priliki sta izpovedala večne zaobljube dva naša bogoslovca, Mirko Rakovnik in Izidor Nastran.

Cerkev je bila polna naših sotrudnikov, molilcev in prijateljev.

Stk

vedli na škofijo in sem si dejal: Moram pozdraviti svojega tovariša iz šolskih let. Bila sva tako dobra prijatelja. Se še spominjate?

Kaj vendar govoriš, je odgovoril naš sveti oče. Ali sem se tako postaral, da me nič več ne tikaš? Saj sva bila vendar tovariša. In, mar si nisva brata v duhovništvu?

Tovariša, brata... to je zame prevelika čast. Jaz sem preprost vaški duhovnik, vi pa ste slavni don Bosko, o katerem govori ves svet, prijatelj kardinalov in zaupnik svetega očeta. Če še niste škof, pa ne bo dolgo, da boste postali.

Kaj vendar govoriš, Morgatti? Nič od vsega tega, prav nič! Jaz sem in ostanem vedno ubogi don Bosko, tvoj stari šolski tovariš.

Toda vi...

Čuj, prosim te, nehaj že. Ali boš govoril z menoj kot nekoč in me tikal, ali pa sva končala.

V potrdilo svojih besed je don Bosko užaljen segel po zvonce, da bi poklical tajnika. Morgatti se je vdal, potem pa se je don Bosko pogovarjal z njim s prijazno prijateljsko sproščenostjo o dogodivščinah iz svojih šolskih let in o delu, ki napolnjuje njuno življenje.

Fr. De la Hoz — V. Dermota